

LAIVANRAKENNUKSEN INNOVAATIOUKI

Laivanrakennuksen innovaatioedellytysten turvaamiseksi voidaan myöntää valtionavustusta laivanrakennuksen innovaatioihin.

Avustus on tarkoitettu laivaprojektien innovaatioiden kehittämiseen. Tavoitteena on saada aikaan innovatiivisia ja edistyksellisiä alus- tai offshore-ratkaisuja ja helpottaa uusien innovaatioiden pääsyä markkinoille osana laivaprojekteja.

- 1) Hankkeessa on kysymys sellaisten innovatiivisten tuotteiden ja menetelmien kokeellisesta kehittämisestä, jotka ovat Euroopan unionin laivanrakennusalan tämänhetkiseen huipputasoon verrattuna teknisesti uusia tai huomattavasti parempia, ja joihin sisältyy teknologisen tai teollisen epäonnistumisen riski; ja
- 2) Avustus rajoittuu suoraan ja yksinomaan hankkeen innovatiiviseen osaan liittyviin investointi-, suunnittelu- ja testauskustannuksiin.
- 3) Avustusta voidaan myöntää vain toimintaan, joka tapahtuu hakemuksen jättämisen jälkeen.

Innovaatiotuen myöntämisen perusteet on määritetty 9. päivänä huhtikuuta 2015 päivättyssä Valtioneuvoston asetuksessa laivanrakennuksen innovaatioihin myönnettävästä valtionavustuksesta, No. 364/2015. Tämä asetus tuli voimaan 15. päivänä huhtikuuta 2015 ja on voimassa 31. päivään joulukuuta 2023. Asetusta sovelletaan myös hankkeeseen, johon avustusta on haettu ennen asetuksen voimaantuloa. Asetukseen on tehty muutoksia valtioneuvoston asetuksella No. 1153/2017 ja No. 1109/2020.

Tukeen sovelletaan, mitä tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti annettussa komission asetuksessa (EU) N:o 651/2014 (ryhmäpoikkeusasetus) säädetään (tuen numero SA.61302). Valtionavustukseen sovelletaan lisäksi, mitä valtionavustuslaissa (688/2001) säädetään.

Avustusta voidaan myöntää:

- 1) Suomessa rekisteröidylle yritykselle, joka harjoittaa laivanrakennusta, laivankorjausta tai aluksen rakenteen muuttamista, sekä yritykselle, joka rakentaa kelluvia ja liikkuvia offshore-rakenteita;
- 2) jos avustuksen saajalla on toimipaikka Suomessa ja hankkeeseen liittyy merkittävä suomalainen intressi;
- 3) jos hankkeessa on kysymys sellaisten innovatiivisten tuotteiden ja menetelmien kokeellisesta kehittämisestä, jotka ovat Euroopan unionin laivanrakennusalan tämänhetkiseen huipputasoon verrattuna teknisesti uusia tai huomattavasti parempia, ja joihin sisältyy teknologisen tai teollisen epäonnistumisen riski;
- 4) jos innovaatiotuella on kannustava vaikutus avustuksensaajan innovaatiotoimintaan; sekä
- 5) jos avustuksen saajalla arvioidaan olevan edellytykset jatkuvaan kannattavaan toimintaan.

Edellä 4 kohdassa tarkoitetun kannustavan vaikutuksen voidaan katsoa täyttyvän sarjavalmisteisissa aluksissa sarjan ensimmäisen aluksen osalta. Jos sarjan myöhemmissä aluksissa kokeillaan ja rakennetaan uusia innovatiivisia ratkaisuja, joita ei vielä ensimmäiseen sarjan alukseen ole sisällytetty, voidaan sisäalusta tältä osin kohdella kuitenkin uutena hankkeena.

Avustusta voidaan myöntää projektille, jonka sisältö on:

- 1) Kokeellista kehittämistä, jossa olemassa olevaa tietoa hyödynnetään niin, että voidaan kehittää uusia tai parannettuja tuotteita, prosesseja tai palveluja, prototyyppisiä ja pilottihankkeita. Kokeellinen kehittäminen ei kata olemassa oleviin tuotteisiin liittyviä parannuksia, jotka voidaan luokitella ns. normaaliksi ja välttämättömäksi kehittämiseksi.
- 2) laivanrakennusta, jossa rakennetaan innovaatioita sisältäviä, omalla käyttövoimalla kulkevia kauppa-aluksia
- 3) laivankorjausta, jossa omalla käyttövoimalla kulkevien kauppa-alusten korjaustoimintaa tehdään innovatiivisesti
- 4) aluksen rakenteellista muuttamista, jossa omalla käyttövoimalla kulkevien kauppa-alusten rakennetta muutetaan oleellisesti (bruttovetoisuus > 1000 tonnia).
- 5) kelluvien ja liikkuvien offshore-rakenteiden rakentamiseen, jotka on tarkoitettu öljyn, kaasun tai uusiutuvan energian etsimiseen, hyödyntämiseen tai tuottamiseen.

Hyväksyttävät kustannukset

Hyväksyttäviä kustannuksia ovat tuensaajan projektiin liittyvät seuraavat kustannukset:

- palkkakustannukset
- henkilösivukustannukset
- ulkopuolelta ostettavat palvelut
- aineet ja tarvikkeet,
- laiteostot, -poistot ja -vuokrat

Innovaatitukeen liittyvät kokonaisuudet tulee erottaa muusta rakentamisprojektista ja projektin aikana seurataan innovaatituen kohteena olevaa, omalla kustannuspaikallaan tai työnumeroillaan seurattavaa kehittämissosiota. Jos avustuksensaaja on arvonlisäverovelvollinen, kustannuksiin liittyvä arvonlisävero ei ole hyväksyttävä kustannus. Projektille ei voi kohdistaa menoa, joka perustuu ennen jakson alkua tehtyyn tilaukseen paitsi silloin, kun tilaukseen liittyy projektin käynnistymiseen kytketty purkumahdollisuus.

Tarkempia tietoja hyväksyttävistä kustannuksista ja niiden seurannasta löytyy Laivanrakennuksen innovaatituen yleisistä ehdoista.

Uutta alustyyppiä ja offshore-rakenteita koskevat hyväksyttävät kustannukset

- 1) tuotekonseptin kehittämisestä, suunnittelusta, toiminnallisesta suunnittelusta tai yksityiskohtaisesta suunnittelusta aiheutuvat kustannukset,
- 2) tutkimuksista, testauksesta ja malleista aiheutuvat kustannukset sekä muut aluksen
- 3) kehittämiseen ja suunnitteluun liittyvät samankaltaiset kustannukset,
- 4) suunnittelusta ja sen täytäntöönpanosta sekä tuotteen testauksesta ja kokeilusta aiheutuvat kustannukset
- 5) teknisen innovaation toteuttamisesta aiheutuvat kasvaneet henkilöstö- ja yleiskustannukset rajoitettuna tarvittavaan vähimmäismäärään

Edellä 1—3 kohdassa tarkoitetut kustannukset, jotka ovat rinnastettavissa aiemman alustyyppin tavanomaiseen laivansuunnitteluun, eivät ole tukikelpoisia kustannuksia.

Sarjavalmisteiset alukset / rakenteet

Uuden alustyyppin ensimmäisen aluksen ylimääräisiä rakentamisesta aiheutuvia kustannuksia voivat olla sen henkilöstö- ja henkilösivukustannusten sekä yleiskustannusten ja saman alussarjan myöhempien alusten (sisaralusten) vastaavien kustannusten välinen erotus.

Uuden alustyyppin rakentamiseen tarkoitetuista kustannuksista voi olla tukikelpoisia kustannuksia enintään 10 prosenttia, jos kustannukset ovat tarpeen teknisen innovaation käytännön toteuttamiseksi, ja jos niiden arvioidaan olevan enemmän kuin 3 prosenttia myöhemmin valmistettavien sisaralusten tuotantokustannuksista.

Uusia komponentteja tai järjestelmiä koskevat hyväksyttävät kustannukset

Innovaatitukeen oikeutetuista uusista komponenteista tai järjestelmistä aiheutuvat seuraavat kustannukset ovat tukikelpoisia siltä osin ja siltä ajalta, kun komponentteja tai järjestelmiä on käytetty hankkeessa edellyttäen, että ne liittyvät suoraan innovaatioon:

- 1) suunnittelu- ja kehittämiskustannukset
- 2) innovatiivisen osan testaamiskustannukset ja mallit
- 3) materiaali- ja laitteistokustannukset
- 4) poikkeustapauksissa innovaation käytännön toteuttamisesta aiheutuvat uuden komponentin tai järjestelmän rakentamis- ja asennuskustannukset edellyttäen, että ne rajoittuvat tarvittavaan vähimmäismäärään

Uusia menetelmiä koskevat hyväksyttävät kustannukset

Innovaatitukeen oikeutetuista uusista menetelmistä aiheutuvat seuraavat kustannukset ovat tukikelpoisia siltä osin ja siltä ajalta, kun menetelmiä on käytetty hankkeessa edellyttäen, että ne liittyvät suoraan innovaatioprosessiin:

- 1) suunnittelu- ja kehittämiskustannukset
- 2) materiaali- ja laitteistokustannukset
- 3) tarvittaessa uuden menetelmän testauskustannukset

Avustuksen enimmäismäärä

Avustus voi olla enintään 25 % asetuksessa määritellyistä hyväksyttävistä kustannuksista. Yksittäiseen hankkeeseen voidaan myöntää avustusta enintään 15 miljoonaa euroa.

Avustuksen hakeminen

Avustusta haetaan Innovaatorahoituskeskus Business Finlandilta (Rahoituskeskus):

<https://www.businessfinland.fi/suomalaisille-asiakkaille/asiointipalvelu/>

Hakemus on toimitettava Rahoituskeskukseen ennen kuin hakija tekee sitovan sopimuksen hankkeesta tai ryhtyy toteuttamaan innovatiivista menetelmää. Hakemuksessa on oltava hanketta koskevat oleelliset tiedot sekä laadullinen kuvaus innovaatiosta.

Raportointi ja maksaminen

Projektin vastuullinen johtaja raportoi projektin edistymistä ja lähettää projektin kustannustilityksen asiointipalvelussa. Lopputilityksen yhteydessä on toimitettava tilintarkastajan tarkastusraportti. Rahoituksen saajan on toimitettava jokaisen raportin yhteydessä kustannusselvitys tai pääkirjan ote projektisuunnitelmassa mainittujen toimintojen innovatiivisten osuuskustannuksista.

Rahoituskeskus maksaa rahoituksen hyväksytyjen raporttien ja kustannustilitysten perusteella. Avustusta ei makseta ennen kuin hankkeesta on tehty sitova sopimus. Maksut suoritetaan erissä rahoituspäätöksessä mainitun aikataulun mukaisesti hankkeen etenemisvaiheen perusteella. Vähintään 20 prosenttia avustuksesta maksetaan loppuraportin hyväksymisen jälkeen rahoituksen saajan osoittamien ja tilintarkastajan tarkastusraportissa vahvistamien, hyväksyttävien kustannusten perusteella. Viimeinen rahoituserä on haettava rahoittajalta loppuraportoinnin ja -tilityksen yhteydessä. Tämän jälkeen haettavaa rahoitusta ei enää makseta.

Rahoituksen saajan on haettava Rahoituskeskukselta etukäteen lupaa, jos projektin eteneminen poikkeaa suunnitelmasta.